

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 22C/61/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3110217863
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2014:3110217863.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: EX CREDIT, a.s., so sídlom v Bratislave, ul. Šustekova 49, IČO: 36572586, proti odporkyni: Y. D., bytom B. XXX, zastúpená Mgr. Pavlom Trnkom, advokátom so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, ul. Novomeského 1322/16, o zaplatenie 845,82 eur s príslušenstvom, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a .**

II. Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť odporkyni trovy konania vo výške 400,25 eur, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia.

o d ť o v o d n e n i e :

Dňa 28.06.2010 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby súd rozhodol o splnení povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi sumu 845,82 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 21.03.2010 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 0,25 % ročne zo sumy 845,82 eur od 21.03.2010 do zaplatenia. Zároveň si uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Tento návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ ako predávajúci a odporkyňa ako kupujúca uzatvorili dňa 06.11.2009 zmluvu o finančnom prenájme č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom je notebook ACER Aspire v hodnote 915,82 eur. Odporkyňa sa zaviazala pravidelne uhrádzať celkovo 18 splátok vo výške 46,99 eur podľa splátkového kalendára. Pri podpise zmluvy uhradila akontáciu 70 eur. Aj napriek výzvam odporkyňa žiadne splátky neuhradila. Tým sa stal celý dlh odporkyne podľa čl. II bod 6 zmluvy a § 53 ods.8 a § 565 Občianskeho zákonníka splatný. Výzva na zaplatenie dlhu bola odporkyni doručená dňa 24.03.2010. Na základe čiastočného späťvzatia návrhu v časti žalovanej zmluvnej pokuty súd konanie uznesením č.k. 22C/61/2010 - 55 zo dňa 12.04.2011 v tejto časti zastavil.

Na základe návrhu navrhovateľa súd vo veci vydal platobný rozkaz, proti ktorému podala odporkyňa odpor. V ňom uviedla, že nepopiera podpísanie uvádzanej zmluvy o finančnom prenájme, avšak túto podpísala s tým, že notebook odovzdala svojej neteri Z. A., nakoľko tá ju o uzatvorenie zmluvy žiadala. Takisto jej sľúbila, že ona bude splácať splátky podľa splátkového kalendára. To však neurobila, a zrejme tak ani nemienila nikdy urobiť. Takto podpísala viaceré zmluvy v ďalších 10 spoločnostiach s tým, že požičané peniaze odovzdala neteri v plnej výške. O peniaze ju žiadala s odôvodnením, že ich potrebuje na rekonštrukciu domu. Pôžičky však nikdy nesplácala. Z. A. využila nielen jej príbuzenský vzťah k nej, ale aj jej zdravotný stav (schyzofrenické ochorenie). Vzhľadom na tieto skutočnosti podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu aj trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu, na základe ktorého sa aj vedie trestné stíhanie Z. A.. V prípade, že sa dokáže v trestnom konaní vina Z. A., bude predmetná zmluva neplatná. Ďalej poukázala aj na neprijateľnosť zmluvných podmienok v predmetnej zmluve, ktoré sa týkajú zmluvnej pokuty a na výšku ročnej priemernej miere

nákladov, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Takisto spochybnila platnosť predmetnej zmluvy z dôvodu, že obchodná spoločnosť AZ-system s.r.o. nebola splnomocnená na uzatvorenie tejto zmluvy v prospech navrhovateľa. Za uvedenú spoločnosť navyše konala pani A., ktorá v tom čase bola spoločníčkou tejto spoločnosti, avšak nie jej konateľkou. V závere navrhla, aby bol v konaní ustanovený znalec, ktorý by odborne posúdil, či jej zdravotný stav v danom čase umožňoval posúdiť dôsledky uzatvorenia tejto zmluvy.

Na prejednanie návrhu súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to: zmluvou o finančnom prenájme zo dňa 06.11.2009, výzvou na zaplatenie zo dňa 22.03.2010, kópiou doručky z č.l. 6, splátkovým kalendárom, uznesením o začatí trestného stíhania, kópiou lekárskeho správy z č.l. 33, 34, obsahom prílohovej obálky na č.l. 52, kópiou lekárskej správy V.. S. zo dňa 03.05.2011, kópiou zápisnice z výsluchu obvinenej Z. A. zo dňa 08.04.2011, kópiou lekárskej správy MUDr. Z. W. zo dňa 20.03.2012, kópiou rozsudku sp.zn. XT/XX/XXXX zo dňa 15.07.2011, znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca V.. B. K. zo dňa 21.06.2013. Navrhovateľ svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a navrhol, aby súd vec prejednal v jeho neprítomnosti s ohľadom na predložené dôkazy a skutočnosť, že pohľadávka navrhovateľa nebola uhradená. Právny zástupca odporkyne sa zúčastnil pojednávania, avšak posledného pojednávania sa nezúčastnil, pričom svoju neprítomnosť ospravedlnil.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento pre rozhodnutie o návrhu podstatný skutkový stav:

Dňa 06.11.2009 podpísala odporkyňa listinu označenú ako Zmluva o finančnom prenájme. Na tejto listine je odporkyňa označená ako kupujúci/nájomca, navrhovateľ je označený ako predávajúci/prenajímateľ, pričom je zastúpený splnomocnencom, a to obchodnou spoločnosťou AZ-systém s.r.o.. V článku I tejto listiny je uvedené najmä, že predmetom zmluvy je kúpa/prenájom veci (notebook ACER Aspire). V článku II je uvedené najmä to, že celková cena predmetu zmluvy je 710 eur a kupujúci/nájomca sa zaväzuje cenu uhradiť v splátkach. Záloha vo výške 70 eur je splatná dňa 06.11.2009. Dátum splatnosti jednotlivej splátky je vždy 15. deň príslušného kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, kedy bola zaplatená záloha. Celková cena tovaru (súčet všetkých splátok a akotácie) je 915,82 eur. Počet splátok je 18, celkové náklady spotrebiteľského úveru sú 205,82 eur, dátum splatnosti poslednej splátky je 06.05.2011, ročná priemerná miera nákladov je 44,51 %.

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp.zn. XT/XX/XXXX zo dňa 15.07.2011 bola Z. A., ktorá je neterou odporkyne, uznaná vinnou zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods.1, ods.2 Trestného zákona, za to, že v čase od októbra 2009 do januára 2010 v B. č. XXX ako aj na bližšie nešpecifikovaných miestach v Meste Trenčín nahovorila Y. D., aby si zobrala na svoje meno pôžičky a takto získané peniaze jej odovzdala, čo Y. D. urobila a postupne uzatvorila zmluvy so spoločnosťami Autá Plus s.r.o., Cetelem Slovensko, a.s., Pohotovosť s.r.o., Provident Financial s.r.o., Euro Providius, s.r.o., Telervis Plus s.r.o., Poštová banka a.s., Profi Credit Slovakia s.r.o., Home Credit Slovakia a.s., Orange Slovensko a.s., Ex Credit a.s., Kvantum s.r.o. a všetky takto získané peniaze vo výške minimálne 11.657,45 eur obvinenej odovzdala, nakoľko jej sľúbila, že všetky pôžičky bude riadne a včas splácať, čo však neurobila a nahovorila Y. D. na uzatvorenie zmlúv, hoci v čase uzatvorenia zmlúv mala obvinená príjem len približne 260 eur a vedela, že pôžičky splácať nebude môcť, čím Y. D. spôsobila škodu minimálne 17.512,12 eur.

Z listinného dôkazu, ktorým je znalecký posudok č.XX/XXXX znalca V.. B. K., znalca v odbore zdravotníctvo, odvetvie psychiatria, zo dňa 21.06.2013, súd zistil, že odporkyňa trpí závažnou trvalou duševnou poruchou v pravom slova zmysle - paranoidnou schizofréniou s trvalým priebehom u osobnosti s ľahkým stupňom ľahkej duševnej zaostalosti. Táto porucha sa u nej trvale prejavuje závažnými poruchami intelektu, myslenia, vnímania. Porucha má dlhodobý výrazne negatívny dosah na jej osobný, pracovný, rodinný a spoločenský život. Duševnou zaostalosťou trpí od svojho narodenia, paranoidnou schizofréniou od roku 1975. Touto závažnou trvalou poruchou v pravom slova zmysle trpela aj dňa 20.11.2009. Táto spôsobila, že navrhovateľka nebola spôsobilá uvedomiť si následky svojho konania. Možno vylúčiť, že odporkyňa, by dňa 20.11.2009 konala v stave "lucida intervalla". Tento znalecký posudok vypracoval znalec v inom konaní, a to občianskom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. XXC/XXX/XXXX.

Podľa § 38 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Za účelom rozhodnutia o návrhu navrhovateľa, ktorým sa domáha rozhodnutia súdu o splnení zmluvnej povinnosti odporkyne, sa súd ako predbežnou otázkou zaoberal existenciou zmluvnej povinnosti, a teda riadneho uzatvorenia zmluvy. Vzhľadom k tomu, že v konaní bolo preukázané, že odporkyňa platne neuzavrela s navrhovateľom zmluvu, pretože v čase jej uzatvorenia konala v duševnej poruche, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou, súd konštatuje, že odporkyni zmluvná povinnosť nevznikla. Táto zmluva, teda tento právny úkon je podľa citovaného ustanovenia § 38 ods.2 Občianskeho zákonníka neplatná. Preto súd návrhu vyhovieť nemohol, teda nemohol rozhodnúť o splnení zmluvnej povinnosti odporkyne na zaplatenie žalovanej sumy. Navrhovateľ v priebehu konania nezmenil skutkové tvrdenia rozhodné pre posúdenie vzniku inej právnej povinnosti odporkyne (teda inej ako zmluvnej) na zaplatenie žalovanej sumy a v tomto smere ani nenavrhol zmenu návrhu na začatie konania. Prítom ako vyplýva z rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, najmä napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.07.2008 sp.zn. 1M Obdo V 19/2007, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 04/2010, so závermi ktorého sa súd stotožňuje aj v tomto konaní, za zmenu žaloby treba považovať aj procesný úkon, ktorým žalobca, hoci požaduje rovnaké plnenie, tak následne činí na základe iných skutkových okolností, než tých, ktoré uviedol v žalobe. V občianskom súdnom konaní žalobca vymedzuje uplatnený nárok, a to nielen určením žalobného petitu, ale i určením rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opiera. V danom prípade by sa mohlo jednať o vznik právnej povinnosti na vydanie bezdôvodného obohatenia prijatím plnenia na základe neplatného právneho úkonu. Pri uplatnení práva na vrátenie bezdôvodne poskytnutého majetkového prospechu voči tomu, kto sa bezdôvodne obohatil, sú právne významné iné skutočnosti, napr. aj pre posúdenie prípadného premlčania tohto práva, ako v prípade uplatnenia si práva veriteľa na splnenie zmluvnej povinnosti od dlžníka. Bolo preto povinnosťou navrhovateľa zmeniť návrh na začatie konania, v ktorom by sa domáhal práva na vydanie plnenia poskytnutého na základe neplatného právneho úkonu, a to voči tomu, kto sa skutočne na jeho úkor bezdôvodne obohatil. A pri tom zohľadniť aj to, že vydanie bezdôvodného obohatenia za stavu, že aj odporkyňa plnila navrhovateľovi z neplatného právneho úkonu, je synalagmatickým záväzkovým vzťahom, teda obojstranne zaväzujúcim. Navrhovateľ však uviedol, aby súd rozhodol s ohľadom na predložené dôkazy a skutočnosť, že pohľadávka navrhovateľa nebola uhradená.

Súd z dôvodu reálneho uplatnenia zásady hospodárnosti konania, ktorá je jednou zo zásad občianskeho súdneho konania, nedoplnil dokazovanie o ustanovenie znalca za účelom znaleckého posúdenia prítomnosti duševnej poruchy odporkyne pri uzatváraní zmluvy zo dňa 06.11.2009. Súd má existenciu tejto skutočnosti dostatočne určitým a relevantným spôsobom preukázanú aj na základe listinného dôkazu, ktorým je vyššie uvedený znalecký posudok č. XX/XXXX znalca V.. B. K. zo dňa 21.06.2013. Z obsahu tohto znaleckého posudku podľa názoru súdu je možné ustáliť, že odporkyňa trpela duševnou poruchou aj dňa 06.11.2009. Tento deň predchádzal dňu 20.11.2009, ku ktorému znalec zisťoval existenciu duševnej poruchy. Ako vyplýva z tohto znaleckého posudku, odporkyňa trpí trvalou a vážnou duševnou poruchou už od roku 1975, pričom táto porucha má dlhodobý výrazne negatívny dosah na jej osobný, pracovný, rodinný a spoločenský život. Pri vypracovaní tohto znaleckého posudku, znalcovi ako podklad slúžila aj kompletná zdravotná dokumentácia odporkyne od jej obvodného lekára V.. M. S. a od jej ambulantného psychiatra V.. V. S.. Po oboznámení sa s predmetným znaleckým posudkom nemá súd žiadne pochybnosti o skutkovej okolnosti, ktorá z neho vyplýva, teda o prítomnosti duševnej poruchy odporkyne pri uzatváraní zmluvy o finančnom prenájme zo dňa 06.11.2009.

Z rovnakého dôvodu, teda z dôvodu nevhodnosti a takisto z dôvodu neúčelnosti, sa súd nezaoberal ani obsahom záväzkového vzťahu, ktorý mal vzniknúť na základe zmluvy zo dňa 06.11.2009, teda odporkyňou namietanou skutočnosťou, že ročná percentuálna miera nákladov pri poskytnutí úveru,

teda odložení platby kúpnej ceny za predmetný notebook, bola v rozpore s dobrými mravmi a takisto dôvodnosťou pochybnosti odporkyne o neplatnom uzatvorení zmluvy zo strany navrhovateľa. Tieto skutočnosti, či už preukázané alebo nepreukázané, by neprivedili iné rozhodnutie súdu vo veci samej.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporkyňa bola v konaní plne úspešná. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadal aj na § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, avšak dôvody hodné osobitného zreteľa v tomto konaní podľa názoru súdu nie sú dané, aj s prihliadnutím na skutočnosť, že odporkyňa uviedla rozhodnú skutočnosť pre toto konanie ihneď pri prvom úkone, ktorý jej patril. Odporkyňa tak patrí plná náhrada účelných trov konania, ktoré pozostávajú z trov jej právneho zastúpenia. Tieto pozostávajú z odmeny za šesť úkonov právnej služby a to: príprava a prevzatie zastúpenia zo dňa 06.12.2010, písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - odpor proti platobnému rozkazu zo dňa 06.12.2010, písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 09.02.2011, písomné podanie na súd týkajúce sa veci samej - písomné vyjadrenie vo veci zo dňa 14.04.2014, účasť na pojednávaní dňa 08.04.2011 a dňa 11.05.2012, z náhrady za stratu času a z náhrady cestovných výdavkov.

Za každý z vyššie uvedených úkonov právnej služby patrí právnenému zástupcovi odporkyne podľa § 10 ods.1, § 14 ods.1 písm. a/, b/, c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len "vyhláška", odmena vo výške 51,45 eur s výnimkou účasti na pojednávaní konanom dňa 08.04.2011, pretože toto bolo odročené bez prejednávania veci. Na tomto pojednávaní sa nekonalo o veci samej, pojednávanie nebolo ani otvorené, nebolo vykonané žiadne dokazovanie a nebol prednesený návrh navrhovateľa. Odmena za účasť na tomto pojednávaní je vo výške ? odmeny, t.j. v sume 12,86 eur. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby súd určil podľa § 10 ods.1 vyhlášky vychádzajúc z tarifnej hodnoty vo výške 845,82 eur. Ku každému z týchto úkonov mu patrí podľa § 16 ods.3 vyhlášky aj režijný paušál - náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu pre príslušný rok, v ktorom bol úkon právnej služby poskytnutý. Výpočtový základ v roku 2010 bol vo výške 721,40 eur, v roku 2011 vo výške 741 eur, v roku 2012 vo výške 763 eur a v roku 2014 vo výške 804 eur. Celkovú výšku odmeny spolu s režijnými paušálmi súd určil v sume 315,02 eur.

Súd nepriznal odporkyňa náhradu trov konania za úkon právnej služby poskytnutý jej právnym zástupcom, a to "nahliadnutie do spisu na OS TN" zo dňa 04.04.2011, pretože na odmenu za tento úkon právnej služby nemá podľa vyhlášky advokát právo a jeho účelnosť v konaní nie je s určitosťou preukázaná, je hypotetická.

Právnenému zástupcovi odporkyne patrí aj náhrada za stratu času podľa § 17 ods.1 vyhlášky vo výške jednej šesťdesiatiny príslušného výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu za úkony, ktoré vykonal v mieste, ktoré nie je jeho sídlom, teda v prípade, že ich vykonal v Trenčíne a nie v Bánovciach nad Bebravou. Ide o prípad právneho zastúpenia na pojednávaniach dňa 11.05.2012 a dňa 08.04.2011. Cesta na jedno takéto pojednávanie vrátane cesty späť trvala podľa vyjadrenia právneho zástupcu odporkyne dve začaté polhodiny, ktoré súd považuje za skutočné a účelné. Celkovú výšku náhrady za stratu času strávený cestou na pojednávania súd určil v sume 50,12 eur (2 x 12,35 eur, 2 x 12,71 eur).

V rámci náhrady trov právneho zastúpenia súd priznal odporkyňa aj náhradu cestovných výdavkov v súvislosti s účasťou jej právneho zástupcu na pojednávaniach. Právny zástupca odporkyne použil na dopravu motorové vozidlo zn. Opel Astra s ev. č. A s kombinovanou spotrebou 6,6 litra benzínu na 100 km jazdy. Vzdialenosť medzi sídlom právneho zástupcu odporcu a sídlom súdu je približne 31 km. Priemerná cena 1 litra benzínu podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 19. týždni roku 2012 (7.5.2012 - 13.5.2012) vo výške 1,578 eur a v 14. týždni roku 2011 (4.4.2011 - 10.4.2011) vo

výške 1,454 eura. Základná náhrada za použitie vlastného osobného cestného motorového vozidla je stanovená podľa opatrenia Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny č. 632/2008 Z.z. vo výške 0,183 eura za 1 km jazdy. Právnomu zástupcovi odporukyne tak vznikli cestovné výdavky na cestu na uvedené pojednávania v celkovej výške 35,11 eur (17,81 eur + 17,30 eur) .

V zmysle § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je navrhovateľ povinný nahradiť trovy konania zo zákona na účet právneho zástupcu odporcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcích skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.